

BRANSCHORGANISATIONEN
FÖR BYGGNADSBEREDNING

Maj 2018

Så jobbar man utomlands i vår bransch

Rubriken ovan lovar en del och bakgrunden är att den ena av våra två internationella organisationer har haft sitt årliga möte. Denna gång i Tokyo och de som träffades var medlemmarna i IACDS – International Association of Concrete Drillers & Sawers. Under de dagar som konferensen pågick presenterades bland annat exempel på projekt som kollegor i andra länder genomfört. Vidare behandlades ämnen som arbetsmiljö/hälsa, ung arbetskraft samt att vi genomförde en workshop om marknadsföring och prissättning.

Marknadsföring och prissättning

Vi börjar med workshopen. Fyra olika grupper diskuterade hur man ska nå nya kunder och hur man ska få rätt betalt. Snabbt kan vi konstatera att det är ungefär samma problem utomlands som här hemma. Att marknadsföra sin verksamhet är inte alltid så enkelt samtidigt som prispressen är stor. Några punkter som kan vara bra att tänka på:

- Försök forma en bra affärsmodell, dvs en strukturerad modell som går att återanvända och som går att beskriva på hemsidan och i kundmöten. Lyft gärna fram så kallade USP:ar, dvs några saker som man vet ger kundnytta och som gör det egna företaget/arbetsmodellen lite unikt.
- Använd hemsidan
- Se till att upprätta tydliga och klara avtal så att det blir tydligt vad som ingår och vad som är extra.
- Fundera över hur mycket som kan avslöjas när det gäller hur jobbet ska utföras. Det framkom en del exempel på hur kunder fått beskrivning av arbetet och sedan köpt upp jobbet av en billigare (och okunnigare) entreprenör med anvisning hur de ska göra jobbet.
- Skaffa en beredskap för omställning vid förändrad marknad. Lättare sagt än gjort, men viktigt att ha en pågående diskussion om

Ung arbetskraft

Utmaningarna med ung arbetskraft liknar de vi har här hemma. Vi fick en rapport från den amerikanska marknaden som visar att unga kännetecknas av:

- Ökad benägenhet att byta jobb oftare och snabbare
- Högre krav på omväxlande arbetsuppgifter
- Mer tydliga med missnöje och kritik (ledarskap, lön, villkor etc.)

Eftersom vi behöver få in unga i verksamheten gäller det att möta de här kraven och då föreslogs bland annat:

- Se till att para ihop äldre erfarna medarbetare med yngre. Bra för båda parter och företaget när nya och etablerade idéer kombineras.
- Kommunicera ordentligt och genom rätt kanaler. Lyssna på vilka önskemål som finns om hur kommunikation inom jobbet ska ske.
- Etablera partnerskap med skolor
- Se till att ta in praktikanter
- Försök skapa utvecklingsvägar inom verksamheten
- Jobba med att få en bra, stöttande och positiv arbetskultur inom företaget.

BRANSCHORGANISATIONEN
FÖR BYGGNADSBEREDNING

Maj 2018

- Ge utrymme för personal att kunna påverka sin egen situation, bland annat genom att få balans mellan arbete och fritid.

Arbetsmiljö och hälsa

Det här ämnet rapporterades från engelska marknaden och känslan är att Sverige ligger före. Föredraget behandlade i stort sett saker som vi i Sverige redan jobbar med sedan länge tillbaka såsom dammbindning, effektiva andningsskydd med mera. Det som hade varit intressant att ta upp är hur vi kan göra för att motivera personalen att också använda skydden och jobba med säkert utförande. Speciellt knepigt är det med det vi inte ser. Till exempel osynliga partiklar i luften liksom påverkan som ger effekt på lång sikt.

Case 1 – Ombyggnad av tunnelbanestation i Kobe, Japan

Från Japan presenterades ett mycket komplicerat arbete att renovera och bygga om en tunnelbanestation i japanska staden Kobe. Stationen byggdes ursprungligen 1905 och har varit i starkt behov av ombyggnad. Bland annat behövdes en större, mer effektiv biljetthall, breddning av tågtunnlar med mera. Förutsättningarna från kund/beställare var att arbetena inte fick inkräkta på trafiken. Rätt tuff utmaning visade det när jobbet omfattade att plocka ner stora delar av tunnelarnas betong. För att klara det här planerade entreprenören utifrån att man endast kunde jobba tre timmar per dygn då det inte var trafik på spåren. Betongen vajersågades och man tog fram speciallösningar för lyfta ut de nedsågade betongblocken. Detta gjordes med hydrauliska lyftar som lyfte upp betongblocken genom ett hål som togs upp i taket. Vikterna på blocken var upp till 17 ton. Generellt beskrevs arbetsmiljön som trång, riskfylld och komplicerad. Arbetet pågick under flera år och krävde noggrann planering, nya lösningar och väl fungerande logistik. För entreprenören blev uppdraget en framgång som också har öppnat dörren för rader av nya förfrågningar på komplicerade jobb.

Case 2 – Renovering av vattenkraftverk utanför Vancouver, Kanada

Strax utanför Vancouver i västra Kanada ligger Ruskin Dam, en kraftverksdamms byggd 1930. Dammbyggnaden var i starkt behov av renovering med söndervittrande betong, för liten kapacitet och krav på fortsatt trygg drift. Projektet beräknades till cirka 800 miljoner kanadensiska dollar och omfattade nya pelare, dammluckor, ny turbinhall, nya vattentunnlar etc. I det här projektet gällde lite andra förutsättningar än i japanska Kobe. Arbetstiden per dygn var 20 timmar, dvs flerskift, med ett starkt pressat tidsschema. Allt skulle vara klart på två år. Även här användes vajersågning för att plocka bort den gamla betongen. Vikterna på de bortsågade blocken var upp till 23 ton. Eftersom det handlade om en kraftverksdamms arbetsmiljön starkt fuktutsatt, vilket gjorde jobbet både slitsamt och riskfyllt. Speciellt vintertid med mycket isbildning och kyla. För er som vill veta mer finns projektet beskrivet på nätet. Googla på Ruskin Dam, Canada så kommer det fram information.

Demontering av kärnkraftverk

Slutligen fick vi också en dragning om utmaningarna i att montera ned ett kärnkraftverk. Bland annat fick vi veta att deponikostnaden för nedsmittat avfall ligger på cirka 40 000 €/kubikmeter, dvs närmare 500 000 kr. Detta betyder att det blir mycket viktigt att ha exakt koll på vad som är nedsmittat respektive inte av betong och övrigt avfall. I exemplet som beskrevs hade man jobbat med fjärrstyrda robotar, speciella flerbladiga (tättsittande parallella blad) sågar/fräsar som effektivt

BRANSCHORGANISATIONEN
FÖR BYGGNADSBEREDNING

Maj 2018

plockade bort både betong och armering, andra specialtekniker för hörn och trånga utrymmen samt vikten av att hålla noggrann koll på strålningsnivåer för personalen.

Sammanfattningsvis var det intressanta föredrag som hölls och att det är tydligt att det går att utveckla verksamheten, inte minst genom att jobba med mer komplicerade uppdrag där kraven på noggrannhet och kompetens väger tungt.

Sammanfattat av Roger Blomqvist